

Stockholms universitet
Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria
Fördjupningskurs i litteraturvetenskap
Valfri kurs (5 poäng)

Marxistisk litteraturteori

Kursen avser att ge en grundläggande orientering i marxistisk litteraturteori och en översikt av marxistiska litteraturanalyser i olika tider. Kursen förutsätter en allmän beläsenhet i marxistisk teori. Några orienterande verk föreslås under punkt 1. Förutom redan förtecknade verk läses skönlitteratur i anslutning till lästa analyser.

Sidantal: obligatoriska verk ca 1020 sid. + valda texter: max 300 sid. + skönlitteratur: max 500 sid.

1. Marxistisk teori

Förslag på några verk som är grundläggande eller allmänt orienterande.

A Dictionary of Marxist Thought, ed. Tom Bottomore, second revised ed. (Blackwell 1991).

Arnold Ljungdal, *Marxismens världsbild* (Norstedts 1947 och senare).

Karl Marx, *Grunddragen i kritiken av den politiska ekonomin* (Stockholm 1971).

Karl Marx, *Människans frigörelse* (Daidalos 1995).

Per Månsson, *Karl Marx* (Daidalos 1994).

2. Marxism och litteraturteori

Kurt Aspelin, Anteckningar till en tradition (i *Marxistiska litteraturanalyser*, i urval av Kurt Aspelin, PAN Norstedts 1970, s. 5–26).

Alex Callinicos, The Jargon of Postmodernity (i *Marxist Literary Theory: A Reader*, ed. Terry Eagleton & Drew Milne, Blackwell 1996, s. 408–428; ur förfs *Against Postmodernity*, 1989).

Christopher Caudwell, English Poets: The Period of Primitive Accumulation (i *Marxist Literary Theory: A Reader*, ed. Terry Eagleton & Drew Milne, Blackwell 1996, s. 91–102; ur förfs *Illusion and Reality*, 1937).

Terry Eagleton, Macherey and Marxist Literary Theory (i förfs *Against the Grain: Selected Essays*, Verso 1986, s. 9–22).

Fredric Jameson, *The Prison-House of Language: A Critical Account of Structuralism and Russian Formalism* (Princeton 1972) 216 sid.

Fredric Jameson, The Cultural Logic of Late Capitalism (i förfs *Postmodernism or, The Cultural Logic of Late Capitalism*, Verso 1991, sid. 1–54).

Fredric Jameson, Om tolkning: Litteratur som social symbolhandling (i förfs *Det politiska omedvetna: Berättelsen som social symbolhandling*, Symposium 1994, s. 51–135).

- Georg Lukács, Tolstoj och realismens problem (i förfs *Realismens seger: Litteraturkritiska essäer*, Arkiv 1983, s. 215–301).
- Karl Marx & Friedrich Engels, Debatten om Lassalles Franz von Sickingen (på svenska i: Marx & Engels, *Om konst och litteratur*, Arbetarkultur 1971, s. 58–70; på tyska i: *Marxismus und Literatur*, I, red. Raddatz, Hamburg 1969, s. 53–98).
- Leo Trotskij, Den formalistiska skolan och marxismen (i förfs *Litteratur och revolution*, Röda Rummet 1983, s. 113–127).
- V. N. Volosinov: Concerning the Relationship of the Basis and Superstructures (i *Marxist Literary Theory: A Reader*, ed. Terry Eagleton & Drew Milne, Blackwell 1996, s. 60–68; ur förfs *Marxism and the Philosophy of Language*, 1973, ry. orig. 1929).
- Raymond Williams, *Marxism and Literature* (OUP 1977), 212 sid.

3. Frågan om realismen

- F. Engels, Realism och tendens [Brev till M. Harkness, 1888] (i *Marxistiska litteraturanalyser*, s. 35–37; eller *Texter om poetik*, red. Per Erik Ljung & Anders Mortensen, Studentlitteratur 1988, s. 233–235; eller *Om konst och litteratur*, 1971, s. 50–53; eller Marx & Engels, *Brev i urval*, Gidlunds 1972, s. 182–184).
- V. I. Lenin, Leo Tolstoj som den ryska revolutionens spegel (i *Marxistiska litteraturanalyser*, s. 69–74).
- Lukács/Brecht, *Det gäller realismen*, red. Lars Bjurman, Cavefors 1975. 286 sid.
- Mao Tse-tung, Föreläsningar i ett forum i Yunan om litteratur och konst (i förfs *Skrifter i urval*, Danelius 1969, s. 229–264).
- Jan Myrdal, Till frågan om realismens triumf (*Ord och bild* 1974:8; även i *Strindberg och Balzac: Essayer kring realismens problem*, PAN Norstedts 1981, s. 117–140).
- Gunnar Gunnarson, *Marxistisk estetik: Realism, klassamhälle och falskt medvetande* (Tiden 1976), 210 sid.

4. Litteraturanalys

- Analys (ca 200 sid.) kan exempelvis hämtas ur följande böcker:
- Kurt Aspelin, *Spår: Studier kring litteratur, samhälle och idéer* (PAN Norstedts 1974).
- Den litterära institutionen: Studier i den borgerliga litteraturens sociala historia*, red. Arne Melberg (Rabén & Sjögren 1975).
- Marxistiska litteraturanalyser*, i urval av Kurt Aspelin, PAN Norstedts 1970.
- Svensk socialistisk litteraturkritik*, red. Maria Bergom-Larsson (Gidlunds 1972).
- Kritiska seminariet, *Klartext: Marxistisk litteraturkritik* (Författarförlaget 1972).
- Maria Bergom-Larsson, *Människan i det vertikala samhället* (PAN Norstedts 1974).

augusti 1996
Per-Olof Mattsson